Ч. 287. Львів, четвер дня 28. (15). грудня 1911. Річник XV.

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“ виносить: **в Австриї:**

на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакциї ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — **Редакция, адміністрация** і експедиция „Руслана“ при **ул. Хмельовского ч. 15, II. поверх.** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередну засторогу.

Рекламациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ц. 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

Довірочні збори членів „Християньско-суспільного Союза“ у Львові.

Вчерашні збори нашого сторонництва становити муть важну хвилю в історії розвитку католицкої і народної ідеї серед руского народу в Галичині. Засьвідчили они своєю повагою, численностию і політичною зрілостию, а особливо великою однодушностию і запалом, що перші леди нашої суспільно-політичної роботи прорубані; показалось, що мимо наклепів і клевет ворожих нам і нашій ідеї людий ідеали Христової і народної ідеї поглублюють ся і поширюють ся серед нашої суспільности. Рішеня вчерашного зїзду, однодушно серед невмовкаючих оплесків приняті, мужно відпирають клеветливі поголоски, поширювані нашими недругами, немовби то ми підіймали ся запропащувати інтереси руского народу в Галичині, заключаючи якісь тайні договори з Поляками. Не вірите нашим словам — так вірте нашим ділам — сказали грімко зібрані члени християньско-суспільного сторонництва, виставляючи наші і нашого народу невідкличні домаганя на вчерашних довірочних зборах.

Точно о 10. годині перед полуднем відкрив голова Християньско-суспільного Союза п. радник Двора Ол. Барвіньский наради, дякуючи зібраним за численну участь мимо невідповідної пори, подав до відома, що Старшина взяла участь в ювілейнім поході в честь Маркіяна Шашкевича і зложила вінець на єго могилї, а в день іменин Є. Е. Митрополита вислано привітну телеґраму. Старшина відбувала правильні засїданя, від коли повело ся найти відповідне уміщенє. Число членів збільшає ся безнастанно з ріжних станів і околиць, а для дальшого розвитку товариства видано після взірців Volksverein-у f. d. Kathol. Deutschland відповідні друки, котрі учасникам будуть роздані.

Та хоч Хр.-сусп. Союз почав ледви ставити перші кроки і не розвинув ніякої політ. акциї, розпочалась справдешна нагінка на него, а особливо на Старшину спершу в „Ділї“ і окремо виданій брошурі, переповненій поганими клеветами і неправдами, на що дано відповідь брошурою „В обороні чести і правди“. Сї загальники клеветливі і зовсїм безосновні відомі всїм учасникам зборів, ба навіть пов. посол Олесницкий не завагав ся хватити ся тої самої тактики, дорікаючи нам карєрою і тим подібними личними і поганими змаганями, що ми, вороги руского народа і вовки натягаємо овечу скіру та надуживаємо християньского прапора для низких і рускому народови шкідних змагань. Карєри — говорив бесїдник — з нас ніхто вже не сподїває ся ніякої, а скорше можна се бачити де инде, а вжеж я думаю про карєру там, де нема ніякої політики анї партий, „идѣже нѣсть болѣзнь ни печали, ни воздиханія“, я за все своє житє не сплямив я свого імени нї консолїдациями, нї иншими „сделками“, а трудив ся щиро і невсипучо для добра руского народа і поки ще Бог призначив віку, бажаю присьвятити свої слабі сили дїйсній реальній роботї для подвигненя руского народа з єго страшного розладу. Не розбивати, а єдн ти сили народні під прапором Христа, у нас нераз з противної сторони так часто зневажаним — се наша задача і ціль і від сего не дамо ся відвести ніякими клеветами, бо правда всюди нівечить ся а все таки визначить ся.“

До почетної президиї вибрано одноголосно оо. мітратів Туркевича і Гордієвского, а провід нарад віддано в руки о. сов. С. Глїбовицкого з Бродів.

Отвираючи наради, о. Глїбовицкий зазначив вплив Християньско-суспільного Союза на уложенє відносин серед галицко-рускої суспільности. Бесїдник мав нагоду сходити ся з ріжними людьми, з ріжних партий, а всї признають, що повстанє і діяльність християньско-суспільного сторонництва зломила протирелїґійний розгін наших домашних псевдолїбералів. Вже хочби то одно, треба почислити Союзови за велику заслугу. Бесїдник витає зібраних — сіль нашої суспільности — желає гарних овочів нинїшних нарад і уділяє голосу проф. д-рови Ос. Маковеєви, котрого знаменитий реферат і резолюциї подаємо на другім місцї.

Сї резолюциї, які наглядно засьвідчують безосновність, підношених в сторону нашої мнимої тайної угоди, привитали зібрані довготреваючими оплесками і ухвалили їх одноду[illegible]. Над ними розвинула ся довша, вельми оживлена розправа.

Др. Яр. Гординьский з Коломиї порушує справу учительских семінарий. Виказавши шкідність утраквізму, під всяким зглядом ставить резолюцию зміни закона про учительскі семінариї в тім напрямі, щоби засновувано не утраквістичні семінариї, лише після национальної потреби і користи: польскі для Поляків, рускі для Русинів.

Бесїдник зазначує, що „Руслан“ представляє ся тепер вельми поважно, просить лише, щоби менше присьвячувано місця полєміцї з национал-демократами, тим більше що метода їх борби не вартна такої уваги. Поважна переконуюча фактами брошура „В обороні правди і чести“ стрінулась на провінциї з признанєм навіть у национальних демократів.

Радн. Двора Ол. Барвіньский, забираючи голос в справі учительских семінарий, зазначує, що закон признає в Галичині лише утраквістичні і польскі семінариї. Жертвою сего закона паде женьска семінария Р. Т. П., яка мимо старань не може узискати права прилюдности, лише тому, що не хоче згодити ся на утраквізацию, а знова Р. Шк. обстає при утраквізмі. Ухвалу виїмки, що прив. семінариї виймає ся з того закона, можна би було узискати при розумнім жаданю, колиб свого часу посли були подбали і се занедбанє повинні направити.

В справі заміток п. д-ра Гординьского що до „Руслана“ бесїдник цїлковито годить ся.

Упр. школи Галань жалує ся на покривдженє Русинів в народних школах в містах і місточках; особенно по малих містах розцвила буйним цьвітом польска нетерпимість. В сокальскім та жовківскім повіті Русини становлять в місточках подекуди самі, а деінде з Поляками більшість і повинні би одержати для себе школи з рускою виклад-

---

Олександер Барвіньский.

СПОМИНИ

з мого житя.

(Дальше),

21. Моя перша учительска посада в Бережанах.

Дня 14. липця 1868. р. дістав я абсолюторию з укінченого фільософічного виділу на львівскім університетї, підписану ректором о. д-ром Йосифом Делькевичом і деканом д-ром Г. Цайсберґом, а щоби розпочати самому про себе дбати і дати пільгу моїм родичам, вніс я до Ради шк. кр. поданє о посаду заступника учителя при якійсь ґімназиї в східній Галичині. Але коли я вернув на вакациї до Шляхтинець, почала мене мама намовляти, щоби я завернув ще до духовної семінариї і став сьвящеником. „Ти ще молодий“ (я тоді скінчив 21-ий рік віку), говорила менї мати, „отже можеш ще скінчити семінарию і стати сьвящеником, будеш мати все готове без великої журби!“

Погляд матери був для мене зовсїм зрозумілий, бож се була промощена дорога, якою йшли звичайно сьвященичі сини, якою пішли мої брати Іполїт і Іван, а опісля також Осип.

Та й уся близша наша родина була виключно сьвященича, а я оден мав виломити ся зпід того правила.

А хоч мій отець і мої братя, особливо найстарший та мої шваґри не зазнавали гараздів по своїх приходах, то всеж таки духовний стан вважали тоді вельми поважним і добрим становищем.

Учительский завід, в котрім тоді ще було небогато Русинів, не здобув собі у нас того високого поважаня, з яким до него відносить ся вся суспільність н. пр. в Німеччині, як се я мав нагоду о тім пересьвідчитись підчас мого побуту в ріжних краях сеї держави. Коли в Німеччині перед „професором“ з великою пошаною клонять голови навіть високопоставлені люди, у нас, а особливо в рускій суспільности вважали сей стан чимсь меншевартним, і як Римляни висловлювали ся: quem dii odere, paedagogum fecere, так і у нас на основі подібних поглядів витворила ся народна пословиця: „Бодайсь чужі діти учив!“

І нічого дивного, бо у нас називали селяни професорами також народних учителїв, а образованє народних учителїв давної дати в препарандах в Бучачу і у Львові було вельми недостаточне, так що не могли они здобути собі високого поважаня посеред селян. Бувало звичайно так, що як син слабо вчив ся в ґімназиї, тоді батько казав: „Не хочеш, сину, вчити ся, то йди на професора!“ і посилав сина до препаранди. Наслїдком того виробило ся серед сїльского населеня певного рода маловаженє учительского заводу. Про такий погляд міг я пересьвідчитись в найблизшім моїм окруженю, серед населеня в Шляхтинцях.

„Що то такого, говорили собі селяни, що всї сини нашого єґомосця пішли на ксьондзів, а тілько молодший має бути професором, певно зле вчив ся!“

Тимчасом на сей шлях я вступив за внутрішньою понукою, маючи перед очима взірцї лїпших своїх учителїв, у тім переконаню, що на сїм полю зможу віддати добрі прислуги свому народови, трудити ся на педаґоґічно-науковім полї а при тім виховати в народнім напрямі молоде поколїнє. Тимто велика була моя радість, коли 22. вересня 1868. р. прислано менї декрет, котрим Рада шк. кр. на засїданю з 30. серпня іменувала мене заступником учителя в ґімназиї в Бережанах з місячною винагородою 37 зр. 75 кр. а. в. з візванєм зголосити ся зараз до служби. Я забрав свою маленьку ще тоді наукову бібліотечку та найпотребнїйшу виправу за 20 зр, присланих менї на оплату подорожи і виїхав 24. вересня кіньми родичів до Бережан.

Бережаньска ґімназия находила ся тоді в радницї, серед ринку, де й нинї, а тимчасовим управителем єї був Німець Шехтель, отець бувшого недавно у Львові директора полїциї. За єго управи була тамошня ґімназия занепала і тому мав він піти на посаду професора до німецкої ґімназиї у Львові, а дирекцию мав обняти новий директор. Я зголосив ся в ранцї 25. вересня у управителя Шехтля і зложив перед ним службову присягу ще в німецкій мові та дістав відпустку на сей день, щоби уладити ся з приміщенєм. Заступник учителя др. Клим Ганкевич найшов менї хату з харчем у вдови по учителю народнім п-ні Хшонщевскої на Адамівцї, де я заняв одну комнату в маленькій каменичцї на 1-ім поверсї, а другу поруч мене в місяць опісля заняв мій товариш з університету Кость Лучаківский, іменований також заступником учителя.

Як небудь Бережани були відомі тоді яко вельми дешеве місто (т. н. пр. ½ кільо воловини стояло 7 кр., баранини, якої там задля відпустів у оо. Бернардинів було подостатком, стояло 3 кр., а стіс грабового дерева з лїсів ґр. Йосифа Потоцкого 5 р.), то я за хату з харчем платив місячно 22 зр. так, що на всї инші видатки оставало менї 14 р. 75 кр. Тимто я був приневолений глядїти ще побічного зарібку і учив ґеоґрафії і німецкої мови в женьскім конвіктї панї Пшестшельскої за 12 зр. місячно.

В ґімназиї дістав я 19 годин тижнево (рускої мови в V. і VII. кл., польскої мови в II. і V., історії і ґеоґрафії в II. і III. і німецкої в III. кл.). Прийшовши в ранцї до школи просив я управителя Шехтля, щоби вирова-

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖА

з причини зміни льокалю.

ЮЛІЯН ДОМБРОВСКИЙ

МАҐАЗИН ЗОЛОТНИЧИЙ ГОДИННИКАРСКО-ЮВІЛЕРСКИЙ.

у Львові, ул. Гетманьска ч. 4.

від 15. січня 1912 ул. Академічна 3 побіч Гіпотечного Банку напроти Готелю Жоржа

Великий вибір заручинових перстенів, шлюбних обручок, шпильок і букетових перстінців.

В. Адамский

Львів, Готель Жоржа

Дивани. — Портиєри. — Фіранки. — Стори. — Bonne femme. — Матерії мебльові.

Ціни знижені.

ною мовою. Бесїдник домагає ся, що би там, де сего зажадає рускої мови в школї що найменше 40 батьків дїтий, що вчать ся в школї, заводила Рада шк. кр. руску викладну мову. Додає, що учительскі орґанїзациї в краю борють ся о се, щоби учителїв не цїнено низше манїпуляцийних урядників і що би учителїв зрівнано в платнї з урядниками 4 найнизших ранґ.

Радн. Двора Барвіньский заявляє ся проти того, що би громадам обмежувати право рішеня про мову в школї (Р. Шк. Краєва лише потверджує рішеня громадских рад). Вправдї национальна сьвідомість громад ще вельми мала і комісарі з староства, або й інспектори нераз штучками вливають на громадскі рішеня що до викладної мови; нераз вистарчить один запит комісаря, чи інспектора: „Czy chcecie, by w szkole po polsku uczono?“ на се, щоби введено польску мову в руских громадах. Наводить ріжні приміри вводженя польских шкіл до руских громад. Жадає в кінци для руских меншостий руских шкіл.

Проф. др. В. Ґеринович обговорює домаганя Хр.-суспільного Союза до Поляків і правительства, висловлені в рефератї п. д-ра О. Маковея і ставить внесенє, щоби сей реферат — полїтичне credo християньско-суспільного Союза — видати окремою брошурою для громадного поширеня між народом, а також висловити Старшинї Союза подяку за резолюциї, які є найлїпшим поличником для наших ворогів, особливе клеветників.

О. сов. Коцюба обговорює стан народних шкіл в малих місточках; як примір ставляє місточко Тисьменицю, де все в жидівских руках, а школа польска, хоч Русини становлять більшість.

По о. Коцюбі забрав в сїй справі слово проф. Біленький і вказав, що з руских шкіл маємо лише останки. Дїловодство в них польске, а рускі друки заборонено. Жадає, щоби ті школи, які є дотепер рускі, були дїйстно рускі. Краєвих інспекторів-Русинів маємо в Галичинї лише 2, не диво, що інспектори Поляки не хотять навіть говорити по руски. Ся аномалїя повинна бути усунена. Нераз так буває, що в окружних шкільних радах в руских повітах не засїдає нї один Русин, окрім ординариятского представника.

Бесїдник ставить отсї резолюциї:

1) Збори домагають ся введеня руского дїловодства в школах з рускою викладною мовою.

2) Збори домагають ся забезпеки інтересів одвітної орґанїзациї окружних Рад шкільних через переведенє одвітної зміни дотичної устави.

Сї резолюциї ухвалено відтак по довшій дискусиї.

О. Горницкий із Шкла підпирає резолюцию 11, резолюцию 18 і ставляє внесенє на домаганє удержавленя єствуючих приватних українських ґімназий.

Радн. Двора О. Барвіньский замічає, до домаганя проф. Біленького, що змагати повинниcьмо передовсїм до одержаня відповідного заступництва в радах шкільних окружних.

О. совітник Навроцкий ставляє внесок з домаганєм такого закона в шкільних справах, що давав би запоруку обезпеки інтересів руского народного шкільництва.

Управитель Балицкий жалуєсь на се, що в Жидачеві заступає духовні інтереси в радї шкільній окружній звісний о. Сеник і на сьміх людям в Жидачеві становлять Раду шкільну окружну Поляки, Жиди і Москалї.

О. Мітрат Гордієвский радить щоби в справі представництва духовеньства в окружних шкільних Радах звертати ся до Ординариятів.

О. совітник Бровко говорить про сумне положенє нашого шкільництва народного, просить о принятє всїх резолюций і замкненє розправи.

Після принятя одноголосно всїх резолюций наступив реферат проф. Біленького про орґанїзацию сторонництва.

Основний і вичерпуючий реферат п. Біленького вияснив вповнї, якими орґанїзацийними дорогами повинна іти праця нашого сторонництва для народа.

О. мітрат Туркевич підчеркує, що як давнїйше так і тепер стають приклонники Христа орґанїзуватись з конечности. Християньско-суспільний Союз має богато ворогів, що клевечуть проти него, тому суспільність повинна познакомити ся з ідеями Союза, а коли їх пізнає, не буде проти них так ворожо виступати. Желаючи нарадам як найкращих успіхів, вийшов старенький о. мітрат на збори „Народного Дому“, як делеґат митрополичої консисториї.

О. совіт. Навроцкий, признає, що реферат проф. Біленького дуже добре оброблений, і вказує на те, як переводити нам нашу роботу серед напастий ворогів? Проте просить, щоби дискусия обертала ся над тим власне, щоби ми стали поважним сторонництвом. Що до аґітацийних способів радить послугувати ся такими, якими послугує ся кожда партия in nascendo.

Радн. Двора Барвіньский признає слушність виводам о. Навроцкого, замічає лише, що Старшинї ходило о плян дїяльности; сей плян обробив знаменито проф. Біленький.

О. Бровко в горячих словах відкликує ся, щоби працювати так, щоби не давати нїкому причини до ворогованя. Радить змаганя сторонництва мірити єго фактичною силою; поглублювати наші ідеї скорим переведенєм сильної орґанїзациї. Таку орґанїзацию повинні дружно переводити сьвященик і учитель.

Проф. Ковалїв обговорюючи способи аґітациї, впевнює, що 300 добре зорґанїзованих членів Союза, коли возьме ся до працї з запалом, зробить більше, чим тисячі аґітаторів. Говорить про становище национально-демократичного духовеньства до Хр.-сусп. Союза. Підносить пекучу потребу популярного тижневника для народа.

В справі популярного тижневника забирали голос: учит. Посипанко, о. Фациєвич, який піддав проєкт основаня тижневника, проф. Ковалїв, о. Глїбовицкий, о. Навроцкий.

Ухвалено відповідні рішеня, котрими має заняти ся Старшина Союза в порозуміню з членами.

Після того забрав голос о. мітрат Гордієвский і загрівав присутних до орґанїзацийних починів.

Бесїдник обговорює справу популярного тижневника, а рівночасно просить, щоби партия ведена була як доси на Христових засадах і розумно опозицийних. „Отвертістю, різкостю і щиростию здобудемо собі довірє. Богато маємо ворогів, але й богато прихильників“, говорив о. мітрат, висловлюючи рівночасно признанє за редаґованє „Руслана“.

Наконець промовив іменем Старшини п. радник Двора Барвіньский і заявив, що Старшина у важних справах нїчого сама не рішати ме без порозуміня з членами. Нинїшні резолюциї найлїпша відповідь на клевети ворогів. Дякуючи зібраним за прибутє на збори, голова Союза впевняє, що Старшина нїчим не сплямила і не сплямить хр.-сусп. прапора — не заведе того довіря, яке в нїй покладає руский Епископат і руский нарід; бесїдник висловлює іменем Союза, серед оплесків присутних, преданність Епископатови — і зазивом до працї замкнув вчерашні збори о 2. год.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всїх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Про полїтичне положенє.

Реферат д-ра Ос. Маковея

на довірочних зборах „Хр. сусп. Союза“ дня 26. грудня 1911.

Минає вже пів року від заснованя Хр.-сусп. Союза. Невеликий се час, та треба признати, що про нїяку руску партию стілько в нас не писало ся і не говорило ся, як про наш Союз. Скілько підозрінь, скілько напастий сипало ся і сипле ся на него! І тут нема ріжницї між поважною часописию і бруковою, між поважним послом і звичайним ревуном, — всї мовби тїшили ся тим, що можуть когось нового посуджувати о наслїдки своєї власної нездарности. Ми, що знаємо докладно наші дїла, дивуємо ся, як низко стоїть у нас полїтична моральність, що люди позволяють собі на таке безхарактерне войованє з противником.

Закиди, які нам роблено, відомі. Радикалам не в смак сама релїґія і духовеньство, нац. демократи торочать про кастовість і клерикалїзм. Перечити ся тут за се нема потреби. Найповажнїйший, хоч також безосновний, був закид за малої опозицийности нашої партиї. Сей закид висказало і віче духовеньства в Станїславові, котре зрештою згодило ся зовсїм з програмою Хр.-сусп. Союза. На се треба сказати, що наш Союз, не маючи своїх послів, не мав очевидно ще й нагоди виступити опозицийно або неопозицийно в соймі або в державній радї. О скількож у часописи або в своїх ухвалах мав нагоду говорити про наші відносини і положенє, то се всякий знає, що виступав цїлком поправно. Наші нинїшні постанови покажуть також, на скілько оправданий є закид угодовости і уступчивости.

Положенє в краю, яке сї другі збори Союза застають, за пів року значно вияснило ся, хоч не можна сказати, що у всїх стало кориснїйше. Москвофільска партия обох відтїнків захопила велику територию і деморалїзує народ на всї боки; ми єсьмо сьвідками не лише народного відступства, але і релїґійного. Як се, так і безнастанна шпіонажа загрожує не лише нам, але і державі. Зміна в поглядах на сю партию у міродатних кругах замітна, однак, на жаль, не видко її ще у значної частини польскої суспільности. Стілько доброго, що явна православна пропаґанда пригадала всїм народним партиям велике значінє свого духовеньства; люди зрозуміли, що кому у нас дорога национальна ідея, тому мусить бути дорога і рус.-кат. релїґія, бо сї два понятя в Галичинї не розлучні.

Про соц.-дем. партию знаємо, що она роздвоїла ся і крім шкоди між молодежию не може виказати ся нїчим для нашого народу користним. Треба жалувати, що богато нашої молодежи захоплює ся безплодними для нас ідеями сеї партиї.

Радикальна партия не змінила свого становища. Се все партия неґациї, котра перелїцитовує нац. демократів і дорікає їм угодивостию і уступчивостию. Она також забрала велику частину молодежи і, як відомо, постарала ся о викиненє нац. дем. студентів з видїлів їх товариств. У своїх видавництвах она на скрізь ворожа духовеньству і Церкві.

Натомісць у нац. дем. партиї замітна в тих справах зміна гадок. Цїкаво, що тілько коли повстала христ.-сусп. партия, нац. демократи нагадали собі духовеньство і, хоч про єго інтереси нї трохи не подбали, стали лякати ся, щоб оно не подумало про свою власну орґанїзацию. Депутация до Є. Е. Митрополита була не лише доказом їх поважаня для Владики, але й страху о втрату духовеньства. Цїкаве також, що по станїславівскім вічу духовеньства устроєно у Львові подібне віче нац. дем. духовеньства і супроти него „Дїло“ поступило так далеко спокійно, що друкувало резолюциї, вимірені проти себе самого. Ся терпимість і резерва супроти духовеньства на всякий случай є додатним обявом, котрий можна вважати добрим завдатком на будуче.

Ми маємо, як сказано, богато причин сю зміну фронту у нац. демократів приписувати нашому натискови, хоч декому більше подобає ся, сего не признавати. Так і львівске віче духовеньства висказало ся про наш Союз некорисно, хоч не мало нїякої підстави до посуджувань о уступства, зраду, і т. п. Такий ворожий виступ братів проти братів можна витолкувати лише односторонним полїтичним вихованєм і довголїтним повторюванєм тих самих клевет. Найбільше болючий закид, що ми надуживаємо християньских кличів до низких цїлий, безпечно не відносить ся до нас. В справі виборів до державної ради наше поступованє було цїлком поправне; в справі реформи соймової виборчої ординациї ми нїгде анї словом не брали сторони Поляків, анї не годили ся на нїякі менші уступки. Зрештою в переговорах ми не брали зовсїм участи і не мали навіть нагоди, висказати в них свою думку. Се відоме і суспільности; тому то тепер, замість давнїйших підозрінь о нашу велику уступчивість, противники ширять по краю уже прості клевети про якісь наші тайні змови з Поляками — все в тім переконаню, на всепольский лад, що хто не нац. демократ, сей уже не Русин і не патриот. На такий монополь розуміня народних справ і питриотизму очевидно трудно згодити ся. Заслїпленє сих наших противників таке велике, що они виправдують свої клевети на нас уже й циганьским способом: бють дитину, заким ще збанок збила; наперед уже протестують против можливих колись в будучинї переговорів з нами, здогадуючись без підстави, що ми скорше уступимо, як они.

Тимчасом сї наші противники не можуть самі виказати ся майже нїякими успіхами своєї полїтики. Їх репрезентация крім торговельних субвенций, котрих цїни не хочемо зменшувати, не здобула за кілька лїт нїчого, що доказувало би фактами хосенність їх полїтики. Се добачуємо не лише ми зі свого становища, але й люди, що до недавна належали до нац. демократів. Чим ся партия дорікає нам, о то посуджує її, крім радикалів, н. пр. проф. М. Грушевский, закидуючи їй безпринципність, угодовість, продажність ітп. Знати у людий якесь велике розчарованє, над котрим, як видко, дехто із нац. демократів застановив ся, коли доложив і докладає всїх сил до того, щоб не втратити впливу на духовеньство. У полєміцї з проф. Грушевским впало з боку „Дїла“ важке слово, що всяка полїтика добра, котра приносить хосен. Тимчасом рік за роком минає і ми того хісна у формі полїтичних з добутків якось не бачимо.

Навіть не можна сказати, щоби ся полїтика мала корисний вплив на суспільність, бо хоч ся суспільність здобуває ся на таку тяжку жертву, як утримуванє кількох шкіл на свій кошт, однак ся жертва є в великій мірі обявом розпуки і великим закидом для послів, бо в нас сї складані гроші придались би на що инше. А сегорічні вибори до парляменту дали певний доказ значної зневіри і упадку сили у суспільности, що було видко у тім, що число наших голосів зменшило ся о 12%, а число польских голосів зросло у нас о 10%. В міских округах було наших голосів навіть о цїлу половину менше, нїж перше. Се правда, що велику частину наших невдач треба приписати Полякам, котрі мають власть і сеї власти уживають собі на користь, а нам на шкоду. І се правда, що они економічно сильнїйші і ми від них в великій мірі залежні. Однак вибори показали, що відпорна сила нашої суспільности навіть на полїтичнім поли, де найбільше працює ся, є за слаба і що полїтична сьвідомість, орґанїзованість і активність народу не зросла, а обнизила ся.

На се цїлком справедливо вказала „Просьвіта“ у своїй часописи, зазначивши ті недостачі нашої суспільности, які підтримують демаґоґію, підкупство, ковбасу і чарку. Культурний стан нашої суспільности такий невідрадний, що партиї, замість поборювати себе посполу, могли би і повинні би помагати собі у самій основній працї для широких мас. У Поляків полїтичні орґанїзациї не такі сильні і карні, як у нас; за те їх просьвітна і економічна робота дуже сьвідома, пильна, безнастанна, згідна — і тим они нас побивають. Тимчасом у нас і просьвітні і навіть музичні, економічні та ґімнастичні товариства повні роздорів, накинених полїтичною загорілостию; всюди слїдна охота, викидати людий не тої самої полїтичної думки, хоч робітників у нас і так не богато і хоч згадані орґанїзациї зовсїм не надають ся до полїтичних суперечок.

див мене до кляси і представив ученикам, однак він сказав на се: „Gehen Sie selbst in die Klasse!“ і я не тілько яко 21-лїтний заступник учителя не дістав нїякої поуки, як маю забирати ся до свого нового заводу, але до того ще сам був приневолений промощувати собі дорогу. З університету крім наукового знаня своїх предметів не виніс я методичного і дидактичного підготовленя, треба було отже самому потрафляти після взірців своїх лїпших професорів.

Через два тижнї приїхав з Ряшева новоіменований директор Антін Солтикевич (проживає давно вже яко вислужений кр. інспектор у Львові), але й він не дав менї инших вказівок педаґоґічно-дидактичних, а велїв лише прочитати собі Organisationsentwurf für die österreichischen Gymnasien und Realschulen. Задачею нового директора було двигнути з занепаду ґімназию, котра стала прибіжищем ляхих учеників з ріжних сторін краю, що тут, яко перелетні птиці, глядїли щастя. Директор Солтикевич визначав ся великою точностию і обовязковостю і до того заправляв і збір учительский і шкільну молодїж, а я був вельми вдоволений, що розпочав службу під управою директора, котрий умів оцїнити сумлїнну і пильну працю.

(Дальше буде).

Так і тепер, коли заносить ся на нові вибори до сойму, ми бачимо, як наші противники забезпечують себе перед можливими невдачами навіть підлими клеветами на наш Союз, проти котрих ми мусимо рішучо запротестувати, і суспільність має знова впасти жертвою демаґоґії, має знов шукати виновника там, де єго нема, і не має прийти до переконаня, що найбільшим нашим ворогом се недостача сьвідомости в народі. Правда, ширенє сеї сьвідомости далеко тяжше діло, ніж скидуванє вини за невдачі на кого иншого; однак всї ми переконуємо ся що дня, що без сеї праці у підстав народу жадна партия не може виказати ся більшими успіхами. Ся праця се не лиш обовязок виділів Товариств та політичних комітетів, се обовязок кождого громадянина, хто би він не був, і де би він не був. Коли се і наші члени зрозуміють, тоді і наша партия буде сильна, — инакше не маємо нічого доброго сподївати ся.

Загальне наше положенє в державі о стілько кориснїйше від недавного ще, що замітний є зворот, в користь нашої национальної ідеї. П. Цегельский згадував недавно про зближенє навіть найвисших кругів до рускої репрезентациї і жалував, що на ново зорґанїзоване польске коло потрафило се зближенє попсувати. Тяжко зрозуміти, як і чому наші посли дали ся відсунути від сих найвисших кругів, однак і по їх відсуненю у міродатних кругах видко протверезенє в поглядах на наш национальний табор, потрібний і гідний підтриманя також з уваги на цїлість і силу держави. Впоїти се переконанє в ті круги — се одна з найважнїйших задач кождої партиї, котрій залежить на корисних обставинах для ширеня своїх ідей. Ми бачимо, що як лише правительство і Поляки забудуть, чи национальний табор потрібний для краю і держави, і кориснїйший від инших, ми зараз тратимо ріжні позициї, от хоч би красші парохії, що дістають ся в руки москвофілів. Вороги підкопують наше значінє в міродатних кругах найбільше тим, що нас з давна представляють чинником в державі шкідливим. Нетакт і нерозум деяких наших провідників давав нераз до того підставу. Тимчасом се ніякий сором признавати ся, що нам залежить на зрості і силї держави, і жадати, щоби держава се у нас бачила і признавала.

Австрийско-російскі відносини в останних часах складають ся так, що як з одного боку ми не сьміємо відмовляти державі того, чого їй треба, так з другого боку она не сьміє стримувати нашого розвою і маловажити наших жадань, бо наша втрата буде її втратою.

З уваги на сї міждержавні відносини ми з тим більшим натиском мусимо жадати красших обставин для нашого розвою і переведеня в діло признаної нам повної рівноправности.

Колиж тепер на черзї справа виборчої соймової реформи, то і від нашої партиї мусить вийти жаданє, щоби ніяким способом не покривджено нею нашого народу. Ми зовсїм не думаємо уступати понизше відомих мінїмальних жадань, як клевечуть на нас наші противники; ми в тій справі солїдаризуємо ся з иншими партиями і ухвалимо тут відповідні резолюциї.

Також на инших полях ставимо не менчі жаданя, о скілько они залежать від властий, сойму і ради державної, а крім того відзиваємо ся ще й до нашої суспільности — і тут до сьвітлих зборів, щоби не спускали ся на львівский політичний осередок, на нашу старшину, бо хоч она може богато роботи приготовити, може помагати і лад заводити, але всего таки не зробить з недостачі сил і людий до праці. Партия наша буде тілько тоді кріпка, коли вкорінить ся на провінциї, коли кождий теперішний член придбає хоч кілька нових, коли по місточках оснують ся окремі хр.-сусп. кружки і звернуть увагу на свої повіти. Ми бачимо, як прихильники инших партий збирають всюди людий і переконують їх на свій бік. Нема иншої ради, наші члени мусять так само робити.

Що се можливе і що праця не пропадає, переконали ся ми сего року. Як кождий початок, так і наш не був легкий. Однак мимо лютого ворогованя число наших прихильників зростає щодня а наша часопись „Руслан“ з безчисленними дописями з ріжних сторін сьвідчить, що наші ідеї находять ґрунт і людий, котрі добровільно приймають ся їх боронити. Що до „Руслана“ радять нам з деяких сторін, щоби ми єго обєм з новим роком ще збільшили. Старшина Союза застановляла ся над тим, однак не може зважити ся на таке ризиковне діло. З новим роком ми побачимо, що навіть опозицийні часописи звузять свій обєм або може й зовсїм перестануть виходити. Загально відомі є нарікання „Свободи“ і „Народного Слова“ на величезні дефіцити. Суспільність не в силї дати тілько, скілько треба на частїйше виданє доброї часописи. Ми можемо ще подбати про зміст, однак збільшеного обєму не обіцюємо. Натомість просимо ширити і домагати ся нашого дневника всюди, так щоби можна колись подбати про єго збільшенє.

Коли би оснувала ся спілка, котра би переняла єго або заложила иншу часопись з тим самим напрямом і взяла на себе ризико видавництва, було би се розумно і корисно для нашого діла.

Справи часописи для народу, якої потребу признаєм, старшина не може також полагодити корисно, навчена хоч не своїм та чужим досьвідом. Наші люди не радо платять за часопись і вганяють трохи не кожду здмінїстрацию в довги, все одно чи часопись опозицийна, чи неопозицийна. Се також доказ малої сьвідомости, щоби не сказати гірше, у нашої суспільности. Одна є лише рада на те, а то: видавати менші і, не такі коштовні часописи на провінциї. Так, як децентралїзувати треба орґанїзацию і на провінцию класти більшу вагу, як на столицю, так треба із часописями розмістити ся по цїлім краю. Кожда провінциональна орґанїзация повинна мати свою часопись; одно число на тиждень, але добре зредаґоване і розкинене у кождий куток повіта, може більше зробити, ніж щоденна часопись зі столиці. Вигоди з таких часописий очевидні: Наступає потрібний поділ роботи, кошта є менші, інформациї є лїпші, повіт можна скорше опанувати, бо редакциї відносини околиці красше звісні і тим способом можна гладше перевести орґанїзацию. І в краю справді вже до того йде, уже є такі часописи в Тернополї, в Перемишлї, в Яворові, а нові мають повстати в инших містах.

Ми вже перейшли, так сказати би дитячі слабости партиї. Уже нас благословили на ріжні способи: і по доброму, зі щирого серця, на многая лїта, і по злому, на куцу годину. Прикро то, без сумнїву прикро, за добрі наміри і роботу слухати клевет, обмови і підлих зневаг, однак щож робити? — так наша піє пече, як каже нарід. Але нам не вільно упадати духом, наші ідеї не хвилеві, а вічні, ми мусимо їх боронити, бо они гідні того.

Резолюциї ухвалені зборами:

1. Збори Хр.-сус. Союза протестують рішучо проти посуджувань, які стали відомі в останних часах, мов би то Союз надуживав християньских кличів для низких цїлий, і пятнують їх як злобну і нїчим не доказану клевету.

2. Збори солїдаризують ся з домаганями инших народних партий в справі реформи соймової виборчої ординациї і жадають такого числа всїх мандатів соймових, яка відповідає чисельній силї руского населеня в краю.

3. Збори жадають охорони руских меншостий по містах і в західній части краю утворенєм для них окремих, национально забезпечених виборчих округів.

4. Збори жадають, щоби в краєвім видїлї і соймових комісиях признано Русинам законом таке число місць, яке відповідає чисельній силї руского населеня краю, та щоби так само забезпечено Русинам місце урядуючого заступника краєвого маршалка.

5. Збори домагають ся, щоби руска репрезентация в соймі творила окрему, национальну, руску курию зі всїми управненями, принятими в системі национ. курий.

6. Збори уважають начерк виборчої реформи проф. Старжиньского незгідним з інтересами, достоїньством і дїйсною чисельною силою руского населеня в краю і тому неможливим до принятя.

7. Збори протестують рішучо прсти тримандовости або двомандовости виборчих округів, бо вважають більшемандатову виборчу систему шкідливою для руского населеня.

8. Збори домагають ся переведеня повної рівноправности руского населеня краю, запорученої основними державними законами, на всїх полях народного, культурного і прилюдного житя.

9. З уваги на велику небезпеку російскої пропаґанди православія і обєдиненя для католицкої Церкви і нашої народности, — пропаґанди, ширеної систематично обома відтїнками „русско-народної“ партиї, — збори Хр.-сусп. Союза протестують рішучо проти сеї роботи і постановляють всїми силами її поборювати.

10. Збори взивають теперішне правительство до поборюваня законними способами москвофільску аґітацию, яка розросла ся в краю наслїдком піддержуваня її давнїйшими міродатними чинниками і всепольским та подільским сторонництвом, а також наслїдком кільканайцятьлїтної консолїдациї рускої народно-демокр. партиї з москвофілами, і домагають ся, щоби краєве правительство спинило ще самоволю своїх орґанів в їх поступованю на власну руку на шкоду рускої национальної і австрийско-державної ідеї.

11. Збори Хр.-сусп. Союза відкликують ся до польскої суспільности, щоби не лучила ся і не піддержувала партий, які заперечують самостійність укр.-руского народу і в сїм напрямі ведуть борбу проти него, або які виступають явно проти католицкої Церкви і духовеньства. Збори висказують своє глубоке пересьвідченє, що піддержуванє сих партий яких небудь відтїнків, під якою небудь покришкою і в якій небудь формі, не лишить анї в інтересї Поляків, анї держави.

12. Збори жадають основаня в як найскоршім часї окремого україньско-руского унїверситету у Львові, котрий є не лише конечною национально-культурною потребою Русинів, але й потребою самої держави.

13. Збори жадають іменованя руских доцентів ґеоґрафії і австрийского цивільного права процесового професорами.

14. Збори жадають зміни краєвого закона о краєвій Радї шкільній, котрий не відповідає потребам і дїйсній культурній і чисельній силї руского народу, в тім напрямі, щоби краєву Раду шкільну поділено на дві секциї: руску і польску після взірця в Чехах і Мораві і що до заміщеня посад учительских по містах і місточках.

15. Збори жадають заспокоєня шкільних потреб народу заснованєм нових середних шкіл і домагають ся основаня в найблизшім часї україньско-руских ґімназий в Самборі і Бродах, переміни утраквістичних рівнорядних кляс в Бережанах і Стрию на самостійні рускі ґімназиї, переміни філії академ. ґімназиї у Львові на самостійну ґімназию, основана рускої реальної школи у Львові, удержавленя рускої ґімназиї в Рогатинї і системізованя посад для рускої мови в середних школах домагають ся, щоби Р. шк. Кр. заміщувала місця учителїв видїлових і народних шкіл по містах і місточках Русинами.

16. Збори жадають подїлу народної школи ім. М. Шашкевича у Львові на дві окремі школи, хлопячу і дївочу і переміни її на дві видїлови школи,

17. рускої господарскої, промислової і торговельної школи в рускій части краю, —

18 і більшого числа руских краєвих і окружних шкільних інспекторів.

19. Збори домагають ся зміни закона, що позволяє на заснованє тільки утраквістичних учительских семінарий в Галичинї в сїм напрямі, щоби можна закладати й семінариї з виключно україньскою викладною мовою — а поки се станеть ся, признаня права прилюдности україньским, приватним семінариям у Львові, Коломиї, Яворові і Станїславові.

20. З огляду, що в східній Галичинї по містах і місточках населенє руске в порівнаню з польским становить навіть більшість, а члени громадских рад звичайно майоризовані більшостию польско-жидівскою, або є польско-жидівскі, і тому після дотепер обовязуючого закона гром. ради не ухвалюють шкіл для руских меншостий, з викладною рускою мовою, тому наші соймові посли стреміти будуть до зміни сего закона в той спосіб, що школа з рускою викладною мовою має ся заложити там, де за її потребою заявить ся 40 (сорок) батьків, маючих дїти в шкільнім віцї.

21. Збори домагають ся поправи положеня (щоби війшло в уставу, а не дар ласки) вдів і сиріт по сьвящениках, а також матеріяльного положеня руско-катол. приходників а особливо побільшеня платнї сотрудників.

22. Збори взивають руских послів, щоби старали ся о підвисшенє плати народного учительства, відповідне на теперішні часи для забезпеки їх прожитку і їх родин.

Полїтичний огляд.

Заграниця.

Італїйско-турецка війна. Аґенция Стефанього одержала телеґрафічну відомість з подробицями про бій біля Бір Тебрас.

Арабско-турецке війско має мати 200 убитих і ранених і мусїло уступити під італїйским напором з Бір Тебраз до Азізея. Італїйскі жовнїри, вислані на розслїди, доносять, що Турки мимо свого відвороту розпускають чутку, що се они побідили.

Ся сама аґенция доносить з Бенґазі: В ночи з 22. на 23. с. м. неприятель, користаючи з темноти і бурі, що саме тоді зірвали ся, зробив лютий атак на італїйскі укріпленя, але відперто єго зі стратами. По італїйскій сторонї є кількох легко ранених.

Як зачувати, зарядило турецке правительство замкненє італїйских банків і подібних до них інституций в межах отоманьскої держави.

Російско-турецка задирка. Перский реґент в порозуміню з кабінетом розвязав меджіліс (парлямент). Перске правительство приняло остаточно російский ультімат по зміні, зробленій російским правительством по другій точцї. Російский посол телеґрафував про принятє російских условий.

Віцеґубернатор Тебрісу доносить, що Росияни змасакрували перскі жінки і дїти. Доси впало в бою поверх 500 Персів.

Несупокій в Марокко. З Мелїлї доносять до Мадриту, що вчера рано кілька тисяч туземцїв напало знов іспаньске війско. Погиб іспаньский полковник Бернальдез, трох инших офіцерів і кількох жовнїрів. Близших подробиць про втрати нема.

Непорозумінє між Туреччиною і Чорногорою. Часопись „Nase Jedinstvo“, що виходить в Спалято (Сплїт) доносить, що Туреччина зосередила в останних днях вельми сильні віддїли на чорногорскій границї. — Чи нова комилїкация?

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Елевтерия; римо-кат.: Дїтий убитих у В. — В пятницю: руско-кат.: Аґґея; римо-кат.: Томи

— **Др. Л. Цегельский**, посол до парляменту, вибраний при енерґічній піддержцї всего україньского духовеньства, після зложеного приреченя, що не буде виступати проти католицизму і духовеньства, виголосить дня 27. с. м. в комнатї „Жіночої Громади“ у Львові реферат „про клерикалїзм“. — Звертаємо увагу на сей протиклерикальний розмах п. посла з тим наміром, щоби ствердити зломанє передвиборчого торжественного приреченя, удокументованого на звіснім „цироґрафі“ (крім того обіцяв відкликати в „Дїлї“ звісні напасти на Є. Е. Митрополита) і просимо отцїв духовних з виборчого округа п. посла, щоби заняли відповідне становище супроти сего очевидного віроломства.

— **Национально-демократичний зїзд** заняв ся головно справою соймових виборів, вигукуючи на християньских суспільників, дещо делїкатнїйше осуджуючи русофілів, а розхвалюючи радикалів, до яких строїли национал-демократичні менери цїлий час гарне личко. Найцїкавійшою справою, обговорюваною на вчерашних нарадах була справа економічної орґанїзациї, яку реферував посол др. Е. Олесницкий. Замітна своєю екстраваґанциєю була бесїда д-ра Л. Цегельского. Обговоривши справу виборчої реформи кінчив п. посол ось такими роздумуванями:

„Надходяча соймова сесия принесе з собою по всякій імовірности обструкцию україньских послів, що може закінчити ся виключенєм наших послів з засїдань, згл. усуненєм з салї, треба отже приготовити ся на дуже важні подїї, що остаточно мусять довести до розвязаня сойму і розписаня нових виборів. На всякий випадок край мусить відгукнути ся, заговорити так, щоби наші ворогидрожали о свої жінки(!) і дїти(!) (гл. „Дїло“ ч. 285.). Готовім ся до рішучого бою, бо справа соймової реформи є важнїйшою від справи парляментарної ординациї. Мусимо показати, що мимо посередних виборів потрафимо вибрати своїх послів. Але

треба в тій цїли викликати масовий рух, щоби правительство і весь край почули респект перед нашою силою. В тім напрямі повинна іти дискусия нинїшного зїзду.“

Ради Бога, чи панове посли надумують ся над своїми словами? Чи погроза і то ще така нїсенїтна, як та, що треба „так заговорити, щоби наші вороги дрожали о свої жінки і дїти“ має якийсь полїтичний змисл і чи не дає ворогам батіг в руки проти нашого народу? — Ми би радо приняли до відома, що ся фраза „з жінками і дїтьми“ хоч походить з уст чоловіка, що сам має жінку і дїти, се lapsus реторичний, який може лучитись загонистому полїтикови та бесїдникови, але видно, що і „Дїло“ годить ся на погрозу д-ра Цегельского, коли містить єго кровожадну промову без нїякої замітки від себе.

— **„Народный совѣтъ“** русофільскої новокурсної партиї становлять із вибору на останнім зїздї такі славні „деятелї“: др. Дудикевич (!), др. Л. Алексевич, о. Мащак, о. Винницкий, сел. Дяків, о. Качмарчик, А. Криськів, др. Миронович, о. Поляньский, о. Романовский, др. Сохоцкий, о. Савюк, о. Скобельский, нотар Строцкий, о. Сеник (!), др. Черлюнчакевич, сел. Михальчук, др. Ступницкий Не гарна компанїя? Особливе такий Дудикевич, або Сеник... Ґр. Бобрінский і урядова Росия можуть гордити ся тим духом і настроєм, який опанував русофільску партию.

— **Биятика за „Народный Домъ“.** Вчера відбувало ся „собраніе Нар. Дома“ у Львові і скінчило ся, як звичайно буває між москвичами, авантурою. При внесеню „депутата“ Куриловича на вибір „комісиї-матки“ счинили ся крики і сварня, так що президия оголосила, що збори розвязує ся. Новокурсники з палками і з госп. Щавинским скочили до президиї, яка спасла ся від колів „бігством“.

— **Самоубийство Русина.** Др. Павло Шміґельский, лїкар, син містопосадника Снятина, який проживав у Франциї і добув собі там навіть становище мера, відібрав собі житє вистрілом з револьвера, мабуть із зденервованя. — Покійник, родом зі Снятина, скінчив медичні студиї у Віднї і здезертирував перед війском до Альжиру, де затягнув ся пізнїйше до тамошної француской мілїциї. Набідувавшись там доволї, перенїс ся до Франциї і оженив ся з Французкою. Минулого року одержав помилуванє і по довгих роках зміг відвідати своїх родичів в Снятинї. У Львові гостив у своїх знакомих і вже тодї можна було у него помітити певного рода зденервованє.

— **Замах вояка на старшину.** В Білгородї королївскім виконав ґефрайтер гонвезів Меґай замах на підпоручника Маркля, котрого відвезено смертельно раненого до шпиталя. Причиною замаху мали бути переслїдуваня.

— **Нещасливий випадок** лучив ся в часї сих сьвят в мешканю зелїзничого робітника в селї Костирівцї недалеко Львова. Робітник сей лишив в мешканю троє дїтий, а сам пішов з жінкою до знакомих. В хатї була осьвітлена „ялинка“. Нараз з невідомих причин почала горіти постїль, а перестрашені дїти, з котрих найстарший був 11-лїтний хлопець, не знаючи, що робити, скрили ся в куток комнати і ту найдено їх без сьвідомости. Виратувати удало ся лише найстаршого хлопця, але не на довго, бо другого дня він помер.

— **Катастрофи.** В ночи з недїлї на понедїлок лучила ся зелїзнича катастрофа недалеко стациї Тата-Товарос на Угорщинї, де наїхали на себе два товарові поїзди. Обі машини і богато возів ушкоджених. Машинїст одного з сих поїздів скочив з машини в хвилї зудару, але упав під колеса иншого поїзду і згинув на місци. Три инші зелїзничники покалїчили ся, оден з них тяжко. Кажуть, що вина сеї катастрофи паде на погибшого машинїста, бо мимо остороги він мав вїхати на невластивий шлях.

З Брукселї звіщають: В копальнї вугля недалеко Монс погибло трех гірників, а богато покалїчило ся.

На міскій зелїзницї в Торонто лучила ся катастрофа, в котрій погибли 2 особи, 40 покалїчило ся.

На західнім побережи Франциї шалїють від кількох днїв великі бурі, котрі заподїяли в кількох надбережних містах дуже великі шкоди. В пристанї Бордо затонув оден корабель, при чім погибли три моряки. Дуже великі шкоди заподїяла буря в Хантї, Дійон і инших. — В Марсилїї і околицї відчуто досить сильне землетрясенє.

— **Жидівский унїверситет.** Недавно зібрали ся в Брукселї на наради ініциятори основаня жидівского унїверситету в західній Европі. О скільки можна здогадувати, місцем осїдку сего унїверситету буде Бельґія або Люксембурґ. Жидівскі мілїонери депонують величезні суми в користь сеї своєрідної жидівскої сьвятинї наук.

— **Монахиня-пророк?** Сими днями мав вислати Сьв. Отець Пій X. письмо з поздоровленєм для монахинї Фрей з нагоди 70-лїтя єї уродин і 50-лїтя пробутку в монастирі у Вітербо. Монахиня Фрей родом з Швайцариї. Пятьдесять лїт тому назад заслабла монах. Фрей і вступила до монастиря у Вітербо. Она, кажуть, предсказала день смерти Кавура, в сїй хвилї, коли він проголосив Рим столицею Італїї. Сьв. Отцю Пієви X. випророкувала она смерть Бісмарка, убийство Карпа і короля Гумберта ще перед тими подїями. На початку місяця марця предсказала она війну Італїї з Туреччиною, а також побіду Італїї.

— **Загадочний влом до гробницї Караджорджевичів в Віднї.** З Відня доносять: В перший день сьвят доконано влому до гробницї родичів теперішного сербского короля, який находить ся на цвинтарі св. Марка. По близшім огляненю побачено, що украдено череп з голови кн. Александра, помершого в 1884 р. По дорозї згубили злочинцї одну щоку. Тїло князя мало бути перевезене в сих днях до Білгорода і мало бути торжественно зложене в тамошній катедрі.

Полїцийна комісия ствердила, що з гробницї кн. Ал. Караджорджевича украдено лише череп. Ордери і перстенї остали ненарушені. Не нарушено також находячої ся в тій самій гробницї домовини жінки кн. Александра, кн. Перфіди. Злочин замічено аж вчера. Слїдство не дало доси нїякого успіху. Злочинцї пропали без слїду.

— **Наймолодша дочка іспаньскої королївскої пари** одержала при хрестї імена Мариї Христини. Хрестними родичами дитини був кн. Карльос і росийский амбасадор в заступстві рос. царя.

— **Дрібні вісти.** В Грибові помер староста Александер Стах в 60 р. житя. — Дня 29. с. м. відбуде ся засїданє підкомітету для комісиї виборчої реформи; предметом нарад буде соймова реформа виборча. — З кінцем грудня будуть віддані до прилюдного ужитку нові сїти телєфонїчні в Чорткові, Копичинцях, Сухоставі, Джуринї і в Колиндянах.

Оповістки.

— **Посьвяченє власного дому** Краєвого Тов-а кредитового урядників і сьвящеників у Львові при ул. Домінїканьскій ч. 11 відбуде ся в четвер дня 28. с. м. о 5. год. по полудни.

Посмертні ✝ оповістки.

— **О. Іван Пасїка,** завідатель парохії в Поручинї, поморяньского деканату, львівскої епархії, помер в суботу, дня 23. с. м. в 30. роцї житя і 5. роцї сьвященьства. В. є. п.!

Телеґрами

з дня 27. грудня.

Париж. (ТКБ). Аґ. Гаваса доносить, що кружляє там чутка, що межи Франциєю а Німеччиною повстали нові трудности в справі усталеня границї в Конґо.

Венеция. (ТКБ). Супроти чуток поданих заграничними часописями, наче би з огляду на італїйско-турецку війну мала бути відложена велика вистава творів штуки міста Венециї аж до 1913 р., повідомляє тутешний бурмистр, що ся вистава буде отворена невідклично в день 23. цьвітня 1912 р. і що 25. цьвітня відбуде ся посьвяченє дзвіницї церкви св. Марка.

Царгород. (ТКБ). Палата приняла закон, яким накладає стопроцентове цло на товари італїйского походженя.

Джульфа. (Пет. Аґ.). Прибув сюди росийский полк Дербент. Три сотнї полтавских козаків і дві батериї гірскої артилєриї пішли до Тебріс.

Царгород. (ТКБ). Зачувати, що Росия в случаю тривкої овлади північною Персиєю годить ся признати Туреччинї полосу краю до управильненя границї.

Ц. К. НАДВОРНІ ДОСТАВЦІ

П. ЛЯДШТЕТТЕР і СИНИ

МОДНІ ТОВАРИ

ЛЬВІВ ул. Академічна ч. 10.

З публичної лїцитациї, походячі нові меблї продають ся по слїдуючих цїнах: Сецесийний креденс К 45, отомана К 26, шафи К 30, спальня К 190, їдальня К 140, столи К 9, уладженя кавалєрскої кімнати К 120, плюшеві сальони К 90, магонїзовані сальони К 180. Крім сего чимало образів, крісел, столів, шаф, креденсів, канап, столиків, занавіс і фіранок. — **„ДОРОТЕУМ“ ул. Лїндого ч. 7** (бічна Коперника). Поозумінє з провінциєю листовне.

УВАГА! Наше підприємство купує і посередничить в продажі меблїв з приватних домів, з конкурсових і спадкових мас — приймає усю обстанову до перехованя.

Перша найбільша 25 покоїв богато заосмотрена

Першорядна **ШКОЛА** **ПИСАНЯ на МАШИНІ**

Корберт Ерлїх Львів, площа Смольки 4.

Склад машин до писаня і американьских уладжень бюрових.

!!Купуйте!!!

одобрений Радою шкільною краєвою і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василия В.“ в Жовкві підручник

д-ра Богдана Барвіньского п. з. *„Оповіданя з рідної історії“.*

Підручник обнимає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстраций (числом 53) на кредовім папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего **2 К 20 с.**

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середних шкіл і дає шкільній молодежи вперве повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників І. кляси середних шкіл, але при недостачі иншого підручника й для учеників висшик кляс, для руских видїлових шкіл, для семінарий і лїцеїв та до кваліфікацийних іспитів на народних і видїлових учителїв.

Надає ся він до науки в дївочих та хлопячих бурсах і институтах, а ізза своєї приступности також для наших **читалень**, для **селян і міщан**. З хісном може повчити ся з него нашої історії й **кождий осьвічений Русин**, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в „Книгарнї Наук. Товариства ім Шевченка“, Ринок 10.

РЕВУН

сатира Осипа Маковея з образками Струхманчука

коштує в Книгарнї Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К (з почтовою пересилкою 1 К 20 с.).

Асекуруйте своє майно від огню

в „Днїстрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиницї то добробит цїлого народу.

дий Русин повинен асекуровати ся тільв рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекурацийного, тільки один

„ДНЇСТЕР“

„ДНЇСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя **селяньских будинків**,

„ДНЇСТЕР“ звертає кождорічний **чистий зиск** своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНЇСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісиї запрошує все двох господарів на оцїнителїв.

„ДНЇСТЕР“ дає підмоги **руским школам і бурсам**, де виховують ся селяньскі дїти.

Люди асекуровані в „ДНЇСТРІ“ можуть дістати позичку у всїх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер“.

Власні фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052.250 корон.

„ДНЇСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всїх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНЇСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії.

Адреса „Днїстра“: Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Др. Богдан Барвіньский:

Зїзд галицкого князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзї 1250 р. Історично-критична аналїза. Львів 1901. 16⁰ ст 18. — Цїна 10 сот.

Жиґимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руский. Історична моноґрафія. Жовква 1905 8⁰ ст. XII[illegible]. -- Цїна 2 К.

Прешбурский зїзд в справі спадщини по Габенберґах. (Причинок до історії великого австрийского безкоролївя). Львів 1903. 8⁰ ст. 70.— Цїна 30 с.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8⁰ ст. 28. — Цїна 50 с.

Історичні причинки. Розвідки, замітки і материяли до історії України-Руси. І. Жовква 1908 мал. 8⁰ ст. 170. — Цїна 2 К.

Bogurodzicza dzewicza a історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересї історичної правди). Львів 1906. мала 8⁰ ст. 41. — Цїна 20 с.

Історичний розвій імени українсько-руского народу. Львів 1909, мал. 8⁰ ст. 41. — Цїна 40 с.

Історичні причинки і т. д. II. Львів 1909 мал. 8⁰ ст. X+94. — Цїна 1 К 50 с.

І. Шевченко яко „атеїст“ та поет „ненависти“. II. Безіменні „герої“ і їх кертична робота. (Дві відповіди клеветникам Шевченка) Львів 1910. мал. 8⁰ ст. 16. — Цїна 10 с.

Дістати можна в книгарнї Наук. Тов ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Розклад їзди зелїзниць у Львові.

Відїзд з Головного двірця до: — Приїзд на Головний дворець з:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи		рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
3·40	8·22*	2·45*	7·00*	11·10	Кракова	5·50	9·00*	—	5·48	9·50
—	8·45	6·05	7·30	12·35*	Кракова	7·30	10·15	1·30*	8·25*	2·22*
—	—	5·46	—	—	Мшани	—	—	—	7·15	—
—	—	3·50	—	—	Ряшева	—	—	1·10	5·40	—
6·15	10·40	2·18*	8·46	11·13	Підволочиск	7·20	11·55	2·10*	—	10·30
—	—	2·35	8·38*●	—	Красного	—	8·08*	—	10·10	—
6·00	9·15*	2·20*	—	10·48	Чернівцїв	8·05	—	2·05*	—	9·34
—	9·37	—	—	2·50*	Чернівцїв	—	—	5·52	6·26*	12·05
—	—	3·05	—	—	Станїславова	—	10·25	—	—	—
—	—	—	6·29	—	Коломиї	5·45	—	—	—	—
6·00	—	1·45	6·50	11·25	Стрия	7·28	11·40	6·45	—	11·00
7·30	—	1·45	6·50	—	Лавочного	7·28	11·40	4·25	—	11·00
6·35	9·05	3·40	—	10·40	Самбора	8·00	9·58	1·40	9·00	—
7.35	—	2·28	7·49	11·35E	Рави р. Брухович	7·33	—	1·26	8·00	—
6·06	7·22	—	—	11·35E	Брухович	—	—	—	—	—
8·20	—	—	—	6·00	Яворова, Янова	8·15	—	4·30	—	—
5·58	—	—	6·16	—	Підгайцїв	—	11·15	—	10·20	—
5·58	—	—	6·16	—	Винників	—	11·15	—	10·20	12·16K
7·50	—	2·50	—	—	Стоянова	—	10·04	—	6·30	—

Відїзд з Підзамча до: — Приїзд на Підзамче з:

6·30	11·01	2·33	9·09	11·33	Підволочиск	7·01	11·3	1·55*		10·13
—	—	2·52	8·51*	—	Красного	—	7·49*	—	5·16	—
6·12	—	—	6·30	—	Підгайцїв	—	10·54	—	8·52	—
6·12	—	1·30	6·30	10·40K	Винник	7·26	10·54	6·24	9·57	12·00K
8·12	—	—	5·38	—	Стоянова	9·42	—	6·11	9·57	—

Відїзд з Личакова до: — Приїзд на Личаків з:

6·31	—	—	6·51	—	Під гайцїв	—	10·36	—	9·36	—
6·31	—	1·49	6·51	10·59	Винник	7·08	10·36	6·06	9·36	11·43

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. E лише в недїлї. K в суботи і недїлї.

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґорук

З друкарнї В. А. Шийковского у Львові.

BIBLIOTEKA